

JAARBERICHT 2024

Stichting Het Hoorns Comité 1940-1945, kortweg Comité 40-45 Hoorn, is opgericht in 1991. Het comité stelt zich ten doel om de gebeurtenissen in Hoorn tijdens de Tweede Wereldoorlog blijvend in herinnering houden. Opdat we niet vergeten en leren van onze geschiedenis.

De invloed van de oorlog is, ook bijna tachtig jaar later, voor nieuwe generaties nog niet voorbij. De stichting probeert daarbij steeds een link te leggen met de actualiteit. De stichting werkt geheel met vrijwilligers en zoekt de samenwerking met tal van partners in de gemeente.

Het jaar 2024 stond in het teken van de voorbereiding van de viering van 80 jaar vrijheid in 2025.

Drie nieuwe bestuursleden, nieuwe voorzitter en afscheid Eddy Boom

In 2024 verwelkomden we vier nieuwe bestuursleden: Louise Snel (marketing), Stefan Donga (penningmeester), Geeske Stam (expositie) en Gerard Braas (voorzitter). Op 4 mei namen we na zeventien jaar afscheid van voorzitter Eddy Boom.

Burgemeester Jan Nieuwenburg reikte hem bij die gelegenheid de erepenning van de stad Hoorn uit. Het bestuur benoemde Eddy Boom tot erelid.

Ook penningmeester Jos de Groot verliet het bestuur na bijna dertig jaar.

Op 21 november benoemde het bestuur een nieuwe voorzitter: drs. Ing.

Gerard Braas. Gerard Braas heeft een lange carrière achter de rug bij de gemeente Amsterdam (Geuzenveld-Slotermeer) en was acht jaar raadslid voor de PvdA in Hoorn. Ook bestuurlijk was hij op diverse terreinen actief.

Naast zijn werk bij de gemeente Amsterdam was Gerard Braas vijf jaar voorzitter van Stichting Vluchtelingen en Bureau Nieuwkomers Hoorn/Westfriesland en bestuurslid van het Samenwerkings Orgaan Westfriesland (SOW). Hij was onder meer voorzitter van rekenkamercommissies in vijf gemeenten, het meest recent in Den Helder.

Wat deden we in 2024?

Ieder jaar stelt het comité een programma op dat zich richt op inwoners van alle leeftijden. Met veel educatieve activiteiten voor met name basisscholen. Zoals de adoptie van een oorlogsmonument, gastlessen over de oorlog in Hoorn, informatie voor basisscholen en voortgezet onderwijs en de uitgaven van bijzondere publicaties.

Educatie: gastlessen, leerlingenbijeenkomst en certificaat

In 2024 werden de gastlessen verzorgd door een (nieuwe) werkgroep Educatie. De werkgroep Educatie bestond in 2024 uit de volgende leden: Alien Alberts (voorzitters), Bettie van der Griend, Wil Eiting, Christa van Hees, Anka Mirjam Hoogland, Simon Laan en

Heleen Walburg. Begin 2025 kreeg de werkgroep er twee nieuwe gastdocenten bij: Nico van der Gulik en Léon Schaaf.

De gastlessen in 2024 werden afgesloten met een bijeenkomst in de Oosterkerk in aanwezigheid van locoburgemeester en wethouder onderwijs René Assendelft. Daar presenteerden de leerlingen de muurkranten die ze maakten voor de fototentoonstelling *Hoorn Bezet & Bevrijd*.

De Dansonderneming gaf er een indrukwekkende preview van de voorstelling “Nellie”.

Basisschool Het Kompas kreeg op 13 september een officieel certificaat voor het oorlogsmonument in de Nieuwsteeg dat de school heeft geadopteerd.

Alien Alberts, voorzitter van de werkgroep Educatie van het Comité 40-45 Hoorn, overhandigde het eerste certificaat aan de leerlingenraad van Het Kompas.

Bij het certificaat hoort een grote foto van het geadopteerde monument.

Het Kompas is de vijftiende school in Hoorn die een oorlogsmonument heeft geadopteerd. Ook de overige adoptiescholen kregen een certificaat en een foto van “hun” monument. Hélène de Bruijn legde als sponsor in natura alle oorlogsmonumenten vast voor de adoptiecertificaten.

Open Joodse Huizen|Huizen van verzet

Sinds 2016 is Hoorn een van de deelnemers aan het landelijk programma *Open Joodse Huizen|Huizen van verzet*. Dit is een jaarlijks terugkerend programma van sprekende

herdenkingen. Vertellers, bezoekers en bewoners delen verhalen in huizen waar Joden of verzetslieden woonden en werkten vóór, tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog.

In 2024 was dit in Hoorn op donderdag 2 mei met in totaal veertien vertellingen op negen verschillende locaties. Op drie kleinere locaties deden de vertellers hun verhaal twee keer. Het weer werkte volop mee en dankzij goede voorpubliciteit konden we deze dag in totaal 593 bezoekers verwelkomen.

Ruim 600 bezoekers voor expositie *Vrijheid vertelt*

Tijdens de tentoonstelling *Vrijheid vertelt* werden foto's getoond die oorlogsfotograaf Jan Dirk Osinga tijdens en na de Tweede Wereldoorlog maakte in Hoorn.

Naast het oeuvre van Osinga waren er in De Boterhal ook muurkranten te zien die zijn gemaakt door leerlingen van verschillende Hoornse basisscholen. De presentatie hiervan is voor hen de afsluiting van de gastlessen die zij kregen van de leden van onze werkgroep educatie. De expositie werd door ruim zeshonderd belangstellenden

bezocht

Stille Tocht en concert op 4 mei

Jaarlijks terugkerend vanaf de oprichting in 1991 is de Stille Tocht op 4 mei, gevolgd door een herdenkingsbijeenkomst met muziek en sprekers.

Voor de tocht was dit jaar veel belangstelling. Honderden mensen - jong en oud - liepen de tocht mee.

Leidraad voor de Stille Tocht zijn de kunstwerken "De vier handen". Deze zijn gemaakt door de landelijk bekende verzetsvrouw en kunstenares (wijlen) Truus Menger. Zij was een van de oprichters van ons comité en erelid.

Eerder op de dag had het bestuur van het comité als eerbetoon bloemen gelegd bij diverse monumenten en op de graven van omgekomen vliegers en verzetshelden.

De stille tocht eindigde met een korte bijeenkomst en kranslegging bij het oorlogsmonument op het Kerkplein. De 4 mei-toespraak werd dit jaar gehouden door oud-wethouder en gemeenteraadslid Kholoud Al Mobayed. Daarna lazen Lizzy van der Velden en Indy Renshoff van de Roald Dahlschoollas een gedicht voor.

Na de Stille Tocht verzorgde het Westfries Mannenkoor onder leiding van dirigent Bas Halsema in de Oosterkerk het jaarlijkse 4-mei concert. Na afloop van het concert was er een afscheidsreceptie voor de vertrekkende voorzitter Eddy Boom.

Vicevoorzitter Phil van Dijk van ons comité overhandigde hem bij die gelegenheid een speciaal voor hem gemaakte zilveren exemplaar van het 4-mei speldje.

Straatnamen voor Hoornse verzetslieden en pleidooi voor kunstwerk

Verzetsvrouw Truus Menger-Oversteegen

In de eerste en tweede fase van de nieuwe woonwijk op het Pelmolenpad worden negen straten vernoemd naar Hoornse verzetshelden uit de Tweede Wereldoorlog. Dat zijn Truus Mengerplein, Dieuw van Vlietstraat, Aaf Dellstraat, Trien de Haanstraat, Odile Moereelsstraat, Gre Visserstraat, Stuijbergenstraat, Trigallezhof en Lies Langereisstraat. Dit hebben burgemeester en wethouders 3 september besloten. De eerste en tweede fase betreffen het westelijk deel van de nieuwe wijk, de zogeheten Prismalocatie, tussen Pelmolenpad en Zuiderkruisstraat.

Feitelijk worden met de negen door B en W vastgestelde namen veertien verzetsmensen geëerd. De Stuijbergenstraat is een eerbetoon aan de drie broers Kees, Sam en Leo Stuijbergen. Behalve de naam van Trien de Haan zullen op het straatnaambord onder haar naam ook die van haar man Bart en dochter Nellie staan. In het Trigallezhof wordt zowel Georges Trigallez als zijn vrouw Henny Trigallez-Schat vernoemd.

Met het collegebesluit gaat een oude wens van het comité in vervulling. Al sinds 1998 pleit het comité voor vernoeming van een aantal Hoornse verzetshelden.

Kees Stuijbergen (boven), Henny Schat (link) en Georges Trigallez.

Kunstwerk

Het aantal beschikbare straatnamen zal nooit genoeg zijn om iedereen die dat verdient te kunnen eren. Daarom heeft het bestuur er samen met de Vereniging Oud Hoorn bij de gemeente voor gepleit om in de nieuwe woonwijk een kunstwerk te plaatsen. Op die manier kan worden stilgestaan bij alle nu bekende en onbekende mannen en vrouwen die tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben gestreden tegen de vijand en hulp hebben geboden. Met een QR-code bij dit kunstwerk kan worden verwezen naar een volledige digitale namenlijst, die kan worden aangevuld als dat nodig is.

Het bestuur heeft in het voorjaar van 2024 in een vergadering van de gemeentelijke adviescommissie voor de Beeldende Kunst zijn ideeën voorgelegd. Ook zijn alle politieke partijen in Hoorn benaderd over onze wens voor een kunstwerk.

Historische roman voor eindexamenleerlingen

Op 8 november 2024 vond de boekpresentatie plaats van *De zwarte bruid-De twee bruiloften van Elsje en Leo*. Deze historische roman is geschreven door de Hoornse schrijfster Christa van Hees ter ere van het lustrumjaar 80 jaar vrijheid.

Dit waargebeurde oorlogsverhaal gaat over de Joodse Elsje Beek uit Den Helder en de Hoornse verzetsman Leo Trap. Zij trouwden aan het begin van de oorlog en gingen in de Drieboomlaan wonen. Elsje was daar, in haar eigen huis, vanaf 1942 tot aan de bevrijding ondergedoken.

Alle eindexamenleerlingen in Hoorn kregen het boek in het schooljaar 2024-2025 cadeau van Comité 40-45 Hoorn ter gelegenheid van 80 jaar vrijheid.

Burgemeester Jan Nieuwenburg van Hoorn reikte de eerste exemplaren van het boek uit aan vertegenwoordigers van tien scholen voor voortgezet onderwijs in Hoorn. Meelezer Julia Koch, oud-leerling van Tabor College Werenfridus las voorafgaand aan de overhandiging twee passages van het boek voor.

Dank aan onze sponsors

Stichting Het Hoorns Comité 1940-1945 is een niet-winstbeogende stichting. Ze ontvangt voor haar activiteiten een subsidie van de gemeente Hoorn. Dankzij de bijdragen van een groot aantal sponsors kan onze stichting al deze activiteiten organiseren.

In 2024 konden we rekenen op financiële bijdragen en bijdragen in natura van maar liefst 48 sponsors. Vanzelfsprekend zijn we ongelooflijk blij zijn met deze financiële support. Daarnaast kregen we nieuwe sponsors die een bijdrage in natura leveren. Denk aan het drukken en vormgeven van onze posters en flyers, het beheer van onze website, het bakken van Hoornse broeders, het sponsoren van speciale hesjes, het fotograferen van al onze oorlogsmonumenten of het gratis beschikbaar stellen van ruimte voor vergaderingen of bijeenkomsten.